

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/2/2020
Identifikačné číslo spisu: 7015201127
Dátum vydania rozhodnutia: 24.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:7015201127.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci navrhovateľky: B. G., L. XXX/X, L., zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Juraj Ferenčík, PhD., s.r.o., so sídlom Krivá 23, Košice, IČO: 51 034 336, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta 8 - 10, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne z 27. mája 2015 č. XXX XXX XXXX X, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 22. októbra 2019, č.k. 2Sd/56/2015-132, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 22. októbra 2019, č.k. 2Sd/56/2015-132, p o t v r d z u j e.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Košiciach napadnutým rozsudkom z 22. októbra 2019, č.k. 2Sd/56/2015-132 potvrdil rozhodnutie odporkyne z 27. mája 2015 č. XXX XXX XXXX X, ktorým bolo rozhodnuté podľa § 70, § 71 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) o odňatí invalidného dôchodku od 14. júla 2015. Odporkyňa dôvodila tým, že podľa § 112 ods. 2 a 6 zákona o sociálnom poistení sa dávka odníme, ak zanikol nárok na dávku, a to odo dňa nasledujúceho po dni, ktorým uplynulo obdobie, za ktoré sa dávka už vyplatila. Základným predpokladom trvania nároku na invalidný dôchodok a jeho výplatu je, že poistenec spĺňa zákonom stanovené podmienky uvedené v § 70 ods. 1 zákona. Pretože podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia pobočky Sociálnej poisťovne Košice zo dňa 12. mája 2015 navrhovateľka nie je od 12. mája 2015 invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, nárok na invalidný dôchodok jej zanikol. Prílohou rozhodnutia je odborný posudok o invalidite zo dňa 12. mája 2015.

2. Krajský súd preskúmal odvolaním napadnuté rozhodnutie podľa tretej hlavy piatej časti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) za aplikácie ustanovenia § 192 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), vykonal dokazovanie oboznámením sa s opravným prostriedkom proti preskúmanému rozhodnutiu, posudkovým spisom Sociálnej poisťovne pobočka Košice, stanoviskami účastníkov konania, Znaleckým posudkom číslo 2018-24 z 2. októbra 2018 znalkyne G.. Y. Š., znalec z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie oftalmológia a ostatným spisovým materiálom. Zistil, že navrhovateľka bola pre rozhodujúce zdravotné postihnutie kapitola VII oddiel A položka 11.3 písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení uznaná invalidnou od 17. septembra 2010 s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 %. Invalidita s rovnakou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť jej bola ponechaná aj pri kontrolnej prehliadke vo februári 2012. Pri ďalšej kontrolnej prehliadke, ktorá sa uskutočnila v máji 2015, posudkový lekár konštatoval zlepšenie zdravotného stavu pre výrazné zlepšenie zrakovej ostrosti oboch očí v dôsledku transplantácie rohovky pravého a ľavého oka. V dôsledku toho nebola naďalej uznaná invalidnou a jej rozhodujúce zdravotné postihnutie bolo posudkovým lekárom zaradené do kapitoly VII., oddiel A, položka 1 prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola vzhľadom na výsledok objektívneho odborného vyšetrenia stanovená na dolnej hranici percentuálneho rozpätia 35 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Tento posudkový záver považoval za správny aj posudkový lekár Sociálnej poisťovne, ústredia, ktorý posudzoval zdravotný stav navrhovateľky v odvolacom konaní, a ktorý stanovenie dolnej hranice príslušného percentuálneho rozpätia odôvodnil tak, že u navrhovateľky opakovaný nález očné vyšetrenia dokumentuje zrakovú ostrosť na hranici 6/18. Po doplnenom dokazovaní znalcom z odboru oftalmológie sa skutkový stav nezmenil. Znalec konštatoval zlepšenie zdravotného stavu navrhovateľky v dôsledku transplantácie rohovky ľavého a pravého oka. Podľa znalca zhoršenie videnia spôsobuje šedý zákal ako dôsledok dlhodobej liečby kortikoidmi. Nejde teda o zhoršenie videnia v dôsledku rozhodujúceho zdravotného postihnutia na rohovke, t.j. keratokonusu, tam je stav stabilizovaný. Aj opakovaný nález z odborného vyšetrenia, ktorý navrhovateľka predložila po vyhotovení znaleckého posudku, nesvedčí podľa znalkyne o zhoršení zrakovej ostrosti. Tá je naďalej na hranici 6/18, ktorej zodpovedá 35 % miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

3. Podľa názoru krajského súdu zhodné závery posudkových lekárov sociálneho poistenia a znalca z odboru oftalmológie G.. Y. E.Y. nezakladali dôvod na ďalšie doplnenie dokazovania s kontrolným znalcom. Samotná skutočnosť, že sa obsah znaleckého posudku zhoduje v závere s posudkami posudkových lekárov neznamena, že znalecký posudok je nesprávny, keďže ako posudkoví lekári, tak aj znalkyňa, vychádzala z tých istých lekárskeho nálezov a vyšetrení. Znalec je oprávnený sám rozhodnúť, či predložené lekárske nálezy sú postačujúce na vyhotovenie znaleckého posudku, a odpovedanie na otázky, ktoré sú mu kladené zo strany súdu. Preto námietka, že znalecký posudok bol vyhotovený bez toho, aby navrhovateľka bola znalcom vyšetrená, nie je dôvodná. Napokon svedčí o tom aj najnovší lekárske nález z 29.04.2019, ktorý ani podľa znalca neuvádzal žiadne nové skutočnosti svedčiacie o zmene zdravotného stavu navrhovateľky v zmysle zhoršenia. Krajský súd na základe výsledkov vykonaného dokazovania nepovažoval návrh navrhovateľky na zrušenie rozhodnutia odporkyne za dôvodný, a preto napadnuté rozhodnutie potvrdil ako zákonné podľa § 250q ods. 2 OSP.

4. O náhrade trov konania rozhodol tak, že neúspešnej navrhovateľke nepriznal právo na náhradu trov konania.

5. Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka odvolanie žiadajúc rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, alternatívne zrušiť rozhodnutie odporkyne.

6. V dôvodoch odvolania podrobne poukázala na dokazovanie v rámci prvostupňového konania, ktoré bolo vykonané v rozpore so zákonom, keď navrhovateľke bola odopretá možnosť konať pred súdom. Jej zdravotný stav bol posudzovaný posudkovými lekármi sociálneho poistenia, ktorí boli zamestnancami správneho orgánu v dvojinštančnom správnom konaní s atestáciou v odbore všeobecné lekárstvo a neurológia bez náležitého oboznámenia sa s obsahom znaleckého posudku G.. Š. vyhotoveného už 22. júna 2015. Po zrušení rozsudku krajského súdu zo dňa 15. decembra 2015 odvolacím súdom bola do

súdneho konania na posúdenie odborných skutočností pribratá súdna znalkyňa G.. Y. E., ktorej závery boli prekopírované zo záverov posudkových lekárov. Navrhovateľka v konaní namietala chýbajúci atribút znaleckého posudku, a to odôvodnenie, na základe ktorého by bol preskúmateľný. Zo znaleckého posudku G.. Š.U. znalkyňa vytrhla z kontextu vetu „môžeme hodnotiť kvalitu videnia ako strednú slabozrakosť“, no opomenula ďalšiu vetu, ktorá uvádza, že objektívne výsledky sú ďaleko pesimistickejšie. Znalkyňa G.. E. navrhovateľku ani osobne nevyšetrila, nekontaktovala, posudok vypracovala bez aktuálnych lekárskeho záznamov a posudok vypracovala po termíne, ktorý jej bol určený súdom.

7. Krajskému súdu vytýkala, že sa nevysporiadala s námietkou, kde argumentovala závislosťou posudkových lekárov v zamestnaneckom pomere u odporkyne a opierala sa o rozhodnutie R 62/2006. Podľa Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd tým, že konajúci súd v odôvodnení rozhodnutia nespomenul Judikát R 62/2006, porušil článok 6 ods. 1 Dohovoru, a teda právo na spravodlivé súdne konanie. Taktiež namietala tvrdenie krajského súdu v odseku 22 odôvodnenia rozhodnutia, že „Samotná skutočnosť, že sa obsah znaleckého posudku zhoduje v závere s posudkami posudkových lekárov neznamena, že znalecký posudok je nesprávny, keďže ako posudkoví lekári, tak aj znalkyňa vychádzala z tých istých lekárskeho správ a vyšetrení“. Takýto postup preto nemožno považovať za súladný so zákonom, keďže sa znalec priberá práve na zodpovedanie odborných otázok a odstránenie rozporov. Kvôli tomuto postupu navrhovateľka žiadala vykonať kontrolné znalecké dokazovanie, čo krajský súd odmietol a znemožnil jej výkon svojich práv. Ustálená judikatúra ESLP v otázke odôvodnenia súdneho rozhodnutia uvádza, že medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu patrí vysporiadanie sa s jednotlivými argumentmi v konaní.

8. Čo sa týka znaleckého posudku G.. Š., Minsiterstvo spravodlivosti SR rozhodlo rozhodnutím zo dňa 23. januára 2019, č. 42764/2018/153-2 na návrh navrhovateľky a uznalo znalkyňu vinnou, že ako znalkyňa ustanovená do konania o správnej žalobe vo veci invalidného dôchodku, jej bola stanovená lehota 60 dní od doručenia súdneho spisu na podanie znaleckého posudku. Po tom, čo prevzala súdny spis dňa 21.2.2018 v stanovenej lehote nevypracovala znalecký posudok, čím prekročila lehotu stanovenú súdom na vypracovanie znaleckého posudku o viac ako 30 dní a spôsobila prietahy v správnom súdnom konaní bez dôvodov uznaných súdom. Prietahy spôsobené znalkyňou trvali 3 mesiace a 27 dní.

9. Sociálna poisťovňa, ústredie vo vyjadrení k odvolaniu navrhla napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť. Úviedla, že posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania.

10. Navrhovateľka vo vyjadrení (zo dňa 6. februára 2020) k vyjadreniu odporkyne naďalej trvala na tom, že znalecký posudok G.. E. je nezákonný a je len plagiatom nezákonných lekárskeho posudkov posudkových lekárov Sociálnej poisťovne. V tomto smere je zjavný rozpor so zásadou materiálnej pravdy. V doplnení vyjadrenia (zo dňa 16. februára 2020) naďalej trvala na tom, že jedným z kľúčových okamihov konania bolo, že prvostupňový súd odmietol prečítať znalecký posudok, a to aj napriek tomu, že obsahom záruky na spravodlivý súdny proces z hľadiska oprávnenia navrhovať dôkazy je limitovanie tejto voľnej úvahy súdu. Týmto limitom je požiadavka, aby nevykonanie navrhnutých dôkazov alebo vykonanie iných dôkazov nepostavilo účastníka konania do jasne nevýhodnejšej pozície v porovnaní s jeho odporcom v súdnom spore. Ústavný súd SR vo svojom náleze z 26. januára 2010, sp. zn. III. ÚS 332/09 vyslovil názor, že nevykonanie navrhnutého dôkazu, ak tento mohol mať vplyv na posúdenie skutkového stavu, ktorý z doteraz vykonaných dôkazov nemožno bezpečne ustáliť, je porušením práva na spravodlivé súdne konanie v zmysle článku 46 ods. 1 Ústavy SR. Zhodne poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 26. januára 2011, sp. zn. 6 Cdo 259/2010.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a v medziach podaného

odvolania (§ 212 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania, keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na webovom sídle Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľky nie je dôvodné.

12. Podľa § 492 ods. 1, 2 zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

13. Predmetom konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu o odňatí invalidného dôchodku.

14. Nárok na invalidný dôchodok je podmienený predovšetkým invaliditou poistenca, teda tým, že poistenec pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

15. Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení poistenec má nárok na invalidný dôchodok.

16. Podľa § 112 ods. 2 zákona o sociálnom poistení dávka sa odníme, ak zanikol nárok na dávku alebo ak sa zistí, že sa dávka priznala neprávom.

17. Zo spisu krajského súdu a zo spisov správneho orgánu vyplýva, že na žiadosť poistenca o invalidný dôchodok zo dňa 23. novembra 2010 bola navrhovateľka, ktorá bola od roku 1990 sledovaná na očnej ambulancii pre progredujúcu myopiu a astigmatizmus (od roku 1995 ako obojstranný keratokonus) uznaná invalidnou pre rozhodujúce zdravotné postihnutie kapitola VII oddiel A položka 11.3 b/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení s dátumom vzniku invalidity 17. september 2010 so 60 % mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Pre klinicky závažné štádium ochorenia bola v rokoch 2008 a 2009 vykonaná plastická operácia pravého oka za účelom spevnenia rohovky a zastavenia progresie stenšovania rohovky. V apríli 2010 bola vykonaná transplantácia rohovky ľavého oka s plánovaním transplantácie rohovky aj pravého oka v januári 2011. V čase posudzovania rozhodujúceho zdravotného postihnutia posudkovým lekárom sociálneho poistenia bol vízus na ľavom oku na úrovni strednej slabozrakosti (posudzovaná nemohla do vybratia stehov cca v apríli 2011 používať kontaktnú šošovku. Po posúdení dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu na účely invalidného dôchodku na základe kontrolnej lekárskej prehliadky určenej na 12/2011 bola pre rozhodujúce zdravotné postihnutie kapitola VII oddiel A položka 11.3b/ prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení ponechaná naďalej 60 % miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Posudzovaná bola naďalej v pravidelnom sledovaní na očnej ambulancii, stav bol bez podstatnej zmeny. Posúdenie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu na účely invalidného dôchodku na základe ďalšej kontrolnej lekárskej prehliadky bol určený na 02/2015. Po zistení pracovnej, sociálnej, rodinnej a osobnej anamnézy, anamnézy, očných lekárskejších vyšetrení od 11. decembra 2014 do dňa posúdenia (12. mája 2015) bolo posudkovým lekárom sociálneho poistenia určené rozhodujúce zdravotné postihnutie podľa kapitoly VII oddiel A položka 1. Posudkový lekár sociálneho poistenia konštatoval, že po operačnom riešení rohovky oboch očí bola zraková ostrosť obojstranne v medziach dolnej hranici normy bez korekcie. Zdravotný stav vykázal zlepšenie od posledného posúdenia, pre výrazné zlepšenie zrakovkej ostrosti oboch očí určil 35 % mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť od 12. mája 2015 - dňom posúdenia zdravotného stavu.

18. Navrhovateľka podala odvolanie proti rozhodnutiu číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 27. mája 2015 (ktorého prílohou bol odborný posudok o invalidite zo dňa 12. mája 2015) o odňatí invalidného dôchodku od 14. júla 2015. K odvolaniu priložila nové očné vyšetrenie a znalecký posudok G.. B. Š.U.,

súdneho znalca z Olomouca v odbore zdravotníctvo, odvetvie oftalmológia. Zhodne s posudkovým lekárom sociálneho poistenia pobočky Sociálnej poisťovne Košice bola aj v súdnom konaní posudkovým lekárom sociálneho poistenia stanovená 35 % miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Z posudku vyplýva, že dolná hranica príslušného percentuálneho rozpätia kapitoly VII oddiel A položka I prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení - stredná slabozrakosť je charakterizovaná zrakovou ostrosťou s korekciou menej ako 6/18, ale viac ako 6/60. U posudzovanej opakovaný nález dokumentoval zrakovú ostrosť na hranici 6/18 a preto bola stanovená dolná hranica príslušného percentuálneho rozpätia.

19. Rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 2Sd/56/2015-29 zo dňa 15. decembra 2015 na odvolanie navrhovateľky odvolací Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 7So/20/2016 zo dňa 26. októbra 2017 zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Po posúdení odvolacích dôvodov proti rozsudku o potvrdení rozhodnutia správneho orgánu o odňatí invalidného dôchodku odvolací súd zistil, že závery posudkových lekárov sociálneho poistenia, ktoré boli podkladom pre opravným prostriedkom napadnuté rozhodnutie neboli dostatočným podkladom pre záver o riadnom posúdení zdravotného stavu navrhovateľky a jeho následkoch na pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

20. Po zrušení a vrátení veci prvostupňovému súdu na ďalšie konanie krajský súd uznesením sp. zn. 2Sd/56/2015-75 zo dňa 14. februára 2018 rozhodol o nariadení znaleckého dokazovania. Na vypracovanie znaleckého posudku ustanovil G.. Y. E., znalkyňu z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie oftalmológia (očné lekárstvo). Znalkyni uložil vypracovať znalecký posudok, v ktorom na základe údajov vyplývajúcich zo zdravotnej dokumentácie a obsahu súdneho spisu stanoví, kedy došlo k zlepšeniu zdravotného stavu navrhovateľky a v akom rozsahu. Uznesenie o pribratí znalca bolo doručené účastníkom konania a znalkyni. Odvolací súd na tomto mieste poznamenáva, že účastníci konania, vrátane právneho zástupcu navrhovateľky proti krajským súdom uloženej povinnosti stanoviť, kedy došlo k zlepšeniu zdravotného stavu navrhovateľky a v akom rozsahu, prípadné námietky alebo svoje otázky, na ktoré by mala do súdneho konania pribratá znalkyňa v súvislosti so zdravotným stavom navrhovateľky, krajskému súdu nedoručili. Znalecký posudok číslo 2018-24 znalkyňa vypracovala dňa 2. októbra 2018. Vo vyjadrení k znaleckému posudku so záverom posudku č. 2018-24 navrhovateľka nesúhlasila. Žiadala, aby bol krajským súdom stanovený kontrolný znalec, ktorý by nepresvedčivé závery pre posúdenie schopnosti vykonávať sústavné zamestnanie, resp. odporúčané práce, znaleckého posudku odstránil. Po doručení novej lekárskej správy zo dňa 29. apríla 2019 od G.. M. na požiadanie krajského súdu z augusta 2019 znalkyňa G.. Y. E. podala dňa 25. septembra 2019 písomné vyjadrenie. Na strane 4 písomného vyjadrenia sa vyjadrila k vývoju zrakovej ostrosti posudzovanej od septembra 2012 až do 29. apríla 2019. Konštatovala, že: „...podľa aktuálnej dokumentácie zo dňa 29. apríla 2019 je najlepšia korigovaná zraková ostrosť na pravom oku 05, na ľavom oku 0,8 s námahou, nález na prednom segmente je stabilizovaný, v šošovke mierne progreduje opacifikácia v pravom, nález v OP v norme“. Záverom okrem iného uviedla, že u posudzovanej opakovaný nález dokumentuje zrakovú ostrosť na hranici 6/18. Krajský súd na základe výsledkov vykonaného dokazovania nepovažoval návrh navrhovateľky na zrušenie rozhodnutia o odňatí invalidného dôchodku za dôvodný a preto napadnuté rozhodnutie potvrdil ako zákonné podľa § 250q ods. 2 OSP. Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie.

21. Najvyšší súd po vyhodnotení dôvodov uvedených v odvolaní proti rozsudku súdu prvého stupňa a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojených spisov konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa v zásade odchyľil od argumentov a relevantných právnych záverov uvádzaných krajským súdom vo veci samej, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku.

22. V prejednávanej veci nebolo sporné, že navrhovateľka poberala od 17. septembra 2010 invalidný dôchodok s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou pre rozhodujúce zdravotné postihnutie kapitola VII oddiel A položka 11.3 prílohy č. 4 k zákonu o sociálnom poistení. Posúdenie invalidity na žiadosť o invalidný dôchodok (zo dňa 23. novembra 2010) a rovnako posúdenie dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu na účely invalidného

dôchodku na základe kontrolnej lekárskej prehliadky určenej na 02/2015 vykonali posudkoví lekári sociálneho poistenia. Spornou však zostala otázka, či bolo porušené právo navrhovateľky na spravodlivé súdne konanie, keď Sociálna poisťovňa rozhodla na základe posudku o zdravotnom stave vypracovaného posudkovým lekárom, ktorý je s ňou v zmluvnom vzťahu. S problematikou zmluvného vzťahu posudkových lekárov sociálneho poistenia so Sociálnou poisťovňou tak, ako na to správne navrhovateľka poukázala, sa sudy zaoberali v minulosti niekoľkokrát. Posúdenie miery poklesu pracovnej schopnosti je otázkou odbornou, medicínskou a rozhodnutie súdu tak závisí najmä na odbornom lekárskom posúdení. Pri posúdení invalidity vychádza posudkový lekár sociálneho poistenia najmä z výsledkov odborných vyšetrení a z podkladov stanovených právnymi predpismi.

23. Ani v konaní pred správnym súdom si súd nemôže urobiť úsudok o zdravotnom stave a pracovnej schopnosti účastníka konania sám. Posudkový lekár sociálneho poistenia je oprávnený posúdiť pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou a zaujať posudkové závery o invalidite, jeho vzniku, trvania, či zániku. Posudkové konanie je špecifická forma správnej činnosti spočívajúca v posúdení zdravotného stavu občana a niektorých dôsledkov z neho vyplývajúcich pre oblasť sociálneho poistenia. Postup posudkového lekára, ktorého úlohou je posudková činnosť, predpokladá vedľa odborných lekárskeho znalostí aj znalosti z odboru posudkového lekárstva. Posudky posudkových lekárov hodnotí súd ako každý iný dôkaz a v prípade potreby môže najmä uložiť tiež vypracovať posudok súdom ustanoveným znalcom z príslušného odboru.

24. Podľa platnej právnej úpravy je lekárska posudková činnosť pri výkone sociálneho poistenia upravená v ustanovení § 153 zákon o sociálnom poistení v platnom znení. Výhrady navrhovateľky, ktorá považovala posudkových lekárov za predpojatých preto, že sú v pracovnom pomere u správneho orgánu, ktorý o nároku na invalidný dôchodok rozhodoval, tak boli namierené priamo proti zneniu zákona, ktorý túto situáciu predpokladá. Súlad zhodnej právnej úpravy s ústavným poriadkom potvrdil opakovane Ústavný súd Českej republiky v náleze zo dňa 1. novembra 1995, sp. zn. II. ÚS 95/95, publikovaný v zierke nálezov a uznesení Ústavného súdu ČR zväzok 4 pod č. 72 (rozsudok Najvyššieho správneho súdu ČR sp. zn. 10Ads 121/2017 zo dňa 29. augusta 2018). Neobstála preto ani námietka, že posudkový lekár sociálneho poistenia nebol dostatočne odborne znály na posúdenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia. Je zrejme, že hodnotenie poklesu schopnosti vykonávať pracovnú činnosť je špecifické, posudkový lekár sociálneho poistenia musí použiť svoju lekársku odbornosť. K opravnému prostriedku proti rozhodnutiu o odňatí invalidného dôchodku navrhovateľka priložila okrem správy z očných vyšetrení aj znalecký posudok G.. B. Š., súdneho znalca v odbore zdravotníctvo, odvetvie oftalmológia z Olomouca. Podľa názoru odvolacieho súdu, ktorý bol vyslovený v uznesení sp. zn. 7So/20/2016 zo dňa 26. októbra 2017, posudky posudkových lekárov sociálneho poistenia boli vzhľadom na závery znaleckého posudku G.. Š. nepresvedčivé pre posúdenie schopnosti navrhovateľky vykonávať sústavné zamestnanie, resp. odporúčané práce. Pre doplnenie dokazovania krajský súd pribral do konania nezávislého znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie oftalmológia G.. E.Ú., ktorá vypracovala znalecký posudok číslo 2018-24 dňa 2. októbra 2018, ktorý na základe správy z kontrolného vyšetrenia navrhovateľky z 29. apríla 2019 doplnila vyjadrením z 20. septembra 2019. Z takto doplneného dokazovania bola u navrhovateľky preukázaná konštatovaná stredná slabozrakosť podľa kapitoly VII oddiel A položka 1. U posudzovanej opakovaný nález dokumentoval zrakovú ostrosť na hranici 6/18, pre ktorú bola určená 35 % miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

25. Z vyjadrení navrhovateľky odvolací súd zistil, že táto namietala, že znalkyňa G.. E. ju osobne nevyšetrila, nekontaktovala, nesnažila sa zabezpečiť vlastnou aktivitou aktuálne lekárske záznamy a posudok vypracovala po termíne, ktorý jej bol určený súdom. V súvislosti s uvedenými námietkami odvolací súd považuje za podstatné poznamenať, že úlohou znalkyne bolo 1/ stanoviť, kedy došlo k zlepšeniu zdravotného stavu navrhovateľky a v akom rozsahu a 2/ tvrdené skutočnosti riadne odôvodniť. V odôvodnení uznesenia krajský súd poukázal na všeobecnú povinnosť súčinnosti so znalcom vyplývajúcu z ustanovenia § 127 ods. 3 OSP, vrátane povinnosti podrobiť sa lekárskemu vyšetreniu.

26. Znalčka pri vypracovaní znaleckého posudku vychádzala z dostupnej dokumentácie Sociálnej poisťovne, Znaleckého posudku G.. B. Š. z 22. mája 2015, očnej anamnézy posudzovanej a vzhľadom na uvedené vypracovala znalecký posudok, v ktorom zodpovedala na otázky krajského súdu. Znalčka v znaleckom posudku uviedla podstatný obsah lekárskeho správ z odborných vyšetrení, stručne a jasne vyložila, ktoré skutočnosti mala za preukázané a o ktoré lekárske správy oprela svoje skutkové zistenia a pri hodnotení lekárskeho správ sa spravovala a posúdila zistený zdravotný stav ku dňu zániku nároku navrhovateľky na invalidný dôchodok. Úlohou znalčky nebolo vykonať vlastné vyšetrenie zdravotného stavu posudzovanej.

27. V ostatnom odvolací súd konštatoval, že rozsudok krajského súdu je vecne správny.

28. Takto koncipované odôvodnenie rozsudku krajského súdu, aj keď je stručné, dalo vyčerpávajúcu odpoveď na skutkovú a právnu podstatu veci a preto jeho obsah nemá žiaden tvrdený súvis s porušením práva na spravodlivý proces v rozsahu nároku na korektné dôvody rozhodnutí všeobecných súdov konajúcich podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v sebe nezahŕňa záruku úspechu v konaní.

29. Na základe predložených správ z odborných vyšetrení navrhovateľka nepreukázala trvale zhoršený zdravotný stav tak, aby bolo možné určiť vyššiu percentuálnu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a tým ponechať nárok na invalidný dôchodok aj v období po 14. júli 2015.

30. Záverom odvolací súd v súvislosti so znaleckým posudkom znalca G.. B. Š. z Olomouca poznamenáva, že z jeho záverov jasne nevyplývalo, podľa ktorej právnej úpravy znalec konštatoval 45 % mieru poklesu schopnosti navrhovateľky.

31. Vzhľadom na uvedené dôvody, odvolací súd napadnutý rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP a § 492 ods. 2 SSP potvrdil.

32. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 250k ods.1 a § 151 ods.1 OSP a § 492 ods. 1,2 SSP, lebo navrhovateľka nebola v konaní úspešná a odporkyni náhrada trov konania zo zákona nepatrí.

33. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.